

DE FAMILIE PLANCKAERT

Evi Renaux

De familie
Planckaert

Zoals we echt zijn

Horizon

De F van fanfare
De A van anders
De M van met elkaar
De I van indrukwekkend
De L van levenslang
De I van impulsief
De E van echt

– *Eddy*

Inhoud

Voorwoord	9
Inleiding	15
TERUGKIJKEN	19
INCASSEREN	35
OPOFFEREN	101
OVERWINNEN	121
GRAAG ZIEN	153
BLOOTGEVEN	189
VERWEZENLIJKEN	213
DROMEN	235
Nawoord	251
Over de auteur	255

Voorwoord

Ik herinner me de eerste keer dat ik De Planckaerts zag nog als gisteren. Ik kwam op een zondagavond, nu al enkele jaren geleden, aan in hun vierkantshoeve in Bure om er te overnachten, omdat ik de ochtend erna voor de krant een ontbijtbabbel met Stephanie had gepland. Ze leefden er toen nog relatief anoniem, Vlaanderen keek op dat moment nog niet opnieuw wekelijks naar hun reilen en zeilen.

Ze waren er allemaal, de hele Planckaert-clan, en hadden er net een avondshift opzitten. De vrouwen ruimden de keuken op, de mannen hielden zich in de zaal bezig met het opruimen van de toog en entertainerden enkele gasten die graag nog wat bleven plakken. De sfeer was uitgelaten, iedereen was zichtbaar vermoeid maar boette op geen enkel moment in aan enthousiasme.

Ik kreeg een drankje aangeboden en nestelde me aan de toog.

Drie uur later zat ik daar nog steeds, op datzelfde bar-krukje, maar omringd door de hele familie.

De meest uiteenlopende gesprekken waren in die tijd al gepasseerd, van heel serieuze bedenkingen tot grote luchtigheid met bijbehorende lachsalvo's. Ze legden me met plezier

het vuur aan de schenen, maar luisterden ook geïnteresseerd naar elk verhaal dat ik op mijn beurt vertelde. Het leek net alsof we elkaar al eeuwen kenden.

‘Komt ge nog ne keer terug?’ riep Eddy me na bij het vertrek. ‘En neem gerust uw dochter mee. Ze is even hard welkom.’ Diezelfde avond stuurde Stephanie me nog een sms’je, dat ik al gemist werd aan de toog en dat het fijn was om nog eens iemand uit Vlaanderen over de vloer te hebben met wie ze op een ontspannen en open manier een praatje konden slaan.

Dat verbaasde me enigszins, wetende dat het daar elke week stampvol zit met toeristen. Later zou ik begrijpen dat ze leven met een ingebouwde reserve en dat mensen in vertrouwen nemen niet iets is wat ze dagelijks dúrven te doen.

Mijn enthousiasme over de familie was groot toen ik na die twee dagen terug thuiskwam. ‘Zijn ze echt zo vriendelijk?’ ‘Zijn ze nog even marginaal?’ ‘Is dat daar wel proper?’ ‘Is Eddy altijd zo grappig?’ Het zijn maar enkele van de vele vragen die ik kreeg. Ik schrok van de manier waarop er duidelijk nog steeds naar de Planckaerts gekeken werd, maar besefte tegelijkertijd dat ik me, toen ik mijn koffer pakte, ook had afgevraagd of ik een extra trui moest meenemen. Want hadden zij daar intussen al overal verwarming? Met een overviel me een enorme schaamte omdat ik op voorhand op die manier over ze had gedacht.

In die paar jaren die tussen dat interview in 2017 en nu liggen, is hun leven opnieuw drastisch veranderd en hebben ze ons zonder al te veel woorden getoond wie ze zijn en wat ze waard zijn. De familie die anno 2003 met de handen in het haar zat en op een berg allemaal samen in relatief primitieve toestanden leefde, is al lang niet meer. Wel inte-

gendeel. Ze hebben hard gewerkt, veel opgeofferd en veel geïncasseerd om te staan waar ze vandaag staan. Misschien hadden ze dat gehoopt, maar nooit écht zo durven of kunnen dromen.

Ikzelf ben de familie blijven zien na dat interview en had de eer ze beter te leren kennen. Ze verbaasden me bij elke nieuwe ontmoeting.

Eddy en Christa zijn ouders van wie je wilde dat ze de jouwe waren. Ze zijn eerlijk en principieel, maar daarnaast ook heel bezorgd. Ze staan in het leven met een open geest, open hart en open armen. Het kostte hen geen moeite om ook mij erin te sluiten.

Eddy is de pater familias, de ruwe bolster met een heel zachte kern. Als je het geluk hebt die kern te mogen zien, tenminste.

Christa is niet alleen een prachtige vrouw, ze is ook oersterk. Haar familie is haar ankerpunt en daarvoor mag veel, zo niet alles wijken.

Francesco moet zowat de grappigste mens zijn die ik ooit ontmoette. Getalenteerder dan hij maken ze ze ook niet, denk ik. Hij is werkelijk van alle markten thuis.

Met *Magali* vormt hij een gezin zo hecht als vastgekleefd met superlijm. Zij is niet alleen beeldschoon, maar werkt ook keihard en is gemaakt om moeder te zijn.

Stephanie verrast je iedere keer weer met haar intelligentie, haar zorgzame oog voor de ander en haar gedrevenheid. Ze is een übermoeder en een natuurlijke schoonheid.

Christopher lijkt voor haar gemaakt. Ze vormen een gezin waarmee ze iedereen het nakijken geven. Christopher is een harde werker, bijzonder altruïstisch. Hij heeft een sterke mening, maar een al even sterk luisterend oor.

Junior lijkt schijnbaar niet te doorgronden, maar het geheim zit hem in het afbreken van de muren die hij rondom zich heeft opgebouwd. Zijn hart is groot, zijn humor is ontwapenend en hij is de beste sauzenmaker van de wereld.

Of ze nu allemaal écht zijn zoals ik het hierboven omschrijf, hoor ik u vragen? Wat mij betreft zijn ze dat inderdaad. Ik hoorde net zoals u alle vooroordelen en meningen die gedurende de voorbije twintig jaar over hen zijn geponeerd. Van fake tot marginaal tot overdreven en megalomaan. Een fijn uitgekiend marketingproduct, dat in gang schiet als de camera's draaien.

Ze waren altijd al goed bezig, maar de mensen zeiden van niet. Dat poneerden ze toch zelf in hun lijflied in 2003. Zij kennen dus ook al die vooroordelen, vergis je niet.

Maar ik laat het graag aan jou over om ze in dit boek beter te leren kennen. Ze laten in hun ziel kijken, ze leggen hun angsten bloot, ze kijken hoopvol naar de toekomst.

Ze hebben met dit boek niets te bewijzen, niets recht te zetten en al helemaal niets meer te verliezen. Maar ik steek er mijn hand voor in het vuur dat ze je gaan verrassen met hun doorzettingsvermogen, omverblazen met hun visie, ver-

rijken met de keuzes die ze maakten en dat ze je tot tranen toe gaan ontroeren met hun liefde.

Laat ze een voor een toe, met open geest en met open armen, want dan zijn ze op hun best.

Eddy vat de essentie trouwens heel simpel samen als hij het over 'zijn' familie heeft:

De **F** van fanfare

De **A** van anders

De **M** van met elkaar

De **I** van indrukwekkend

De **L** van levenslang

De **I** van impulsief

De **E** van echt

En daar is geen woord van gelogen.

Evi

‘Familie staat voor liefde, vriendschap en respect. Het is een zekerheid: ik hoef me geen zorgen te maken, want ze zijn er, altijd en in alle omstandigheden. Mijn familie creëert voor mij een ingebouwde veiligheid, wat ervoor zorgt dat een deel van mijn angsten kunnen verdwijnen.’

Christa

Inleiding

Weinig families in ons land waar zoveel inkt over is gevloeid als over de familie Planckaert. Van de omvangrijke wielercarrière van Eddy, tot het faillissement, tot de verhuizing naar de Ardennen. Van huwelijken, tot de ongewenste zwangerschap van Stephanie, tot de geboorte van een kleinkind, tot het allernieuwste lief van Junior. Voer genoeg om kranten en magazines mee te vullen. Vaak ook voer om van te smullen. Voer dat anderen de kans gaf om de familie op te hemelen of met de grond gelijk te maken. Sommige verhalen vertelden de rauwe waarheid, andere insinueerden maar wat. Soms kwam er van de familie een raak wederwoord, maar even vaak zwegen ze.

Dat het de tol is die je betaalt als je een bekende kop hebt, dat beseffen ze. Dat je die tol dubbel betaalt als je ervoor kiest om een groot deel van je leven met de massa te delen, weten ze intussen als geen ander. Maar hoeveel wil je juist betalen en hoe dicht wil je mensen laten komen? Het zijn keuzes die de familie de voorbije jaren keer op keer overwogen heeft, de ene keer al wat zwaarder dan de andere. Want je zult maar de vrouw of het kind van Eddy Planckaert zijn. Je zult maar opgroeien in een leven waarin

iedereen het normaal vindt dat je publiek bezit bent. Waar je je vader of man met duizenden fans moet delen, waar je niet zomaar ongestoord een ijsje op de dijk kunt gaan eten of een avondje met het hele gezin naar de cinema kunt gaan.

Primitief, wereldvreemd, onverantwoord, aandachtzoekers, een schande. Het zijn maar enkele woorden die de voorbije jaren in één ruk met hun familienaam werden genoemd. De grote wielergod Eddy Planckaert was laag gevallen en had zijn familie begin jaren 2000 meegesleurd in zijn destructieve zakenverhaal. Vandaag zijn ze voor velen echter de hechtste familie van Vlaanderen. Een toonbeeld van verbondenheid, van hard werken, van eensgezindheid. Een prachtig voorbeeld van *je-m'en-foutisme*. Dé familie Planckaert.

Maar hoe voelt het om de ene dag met de Porsche aan school te worden afgezet en niet veel later diezelfde auto ingelijfd te zien worden door een deurwaarder? En hoe gaat dat precies wanneer het water tot aan je lippen komt en het publiek jou en je gezin met plezier nog wat langer kopje-onder houdt? Wat denk je zelf wanneer zoveel mensen van alles over jou denken? Hoe gedraag je je wanneer je graag wilt schreeuwen maar beseft dat zwijgen de beste oplossing is? Wat voor mens word je als degenen die je het meest vertrouwdde je in de steek lieten? Tekenen alle vooroordelen je na een tijd nog? Of word je dat gewoon?

Maar vooral: wie zijn de Planckaerts nu echt?

De voorbije maanden stond de familie stil bij hun leven. We zaten samen, soms met ons gezicht in de zon, soms onder een dekentje met een goed kopje thee, en we praatten honderduit. Ze vertelden hun levensverhaal, van het begin tot vandaag. Elk vanuit zijn of haar eigen leefwereld en visie

op het geheel. Soms was het brutaal eerlijk, soms werd er toch gewikt en gewogen. Sommige verhalen zaten ver in het geheugen, andere anekdotes leken zich pas gisteren te hebben afgespeeld. Soms werd er hard gelachen, maar al even vaak werd er geslikt, was er stilte en vloeide er een traan. Je ziel blootleggen blijkt ook voor de immer praatgrage Planckaerts soms een opdracht.

Maar ze zijn klaar om hun verhaal te delen en daarbij geen onderwerp te schuwen. Ze praten over de vooroordelen en stigma's die er in de publieke opinie al te vaak waren en dienen op hun eigen onbevangen manier graag van antwoord. Ze leggen hun hart en ziel bloot en durven voor het allereerst ook heel kwetsbaar te zijn.

Dat het harde werkers zijn, hoeft wat mij betreft geen betoog. Niet enkel met hun handen, maar ook het doorslikken van enkele bittere pillen in hun leven vereiste hard werk. Dat merk je, dat voel je, dat zie je. In dit boek vertelt de familie welke gebeurtenissen en gevoelslagen er voor hen onder enkele bijzondere werkwoorden zitten. Van terugkijken tot dromen, en al hun hoogtes en laagtes daartussenin. Ongecensureerd, eerlijk en af en toe met de nodige humor: zoals ze echt zijn.

‘Even vanzelfsprekend als ademen vind ik familie. Het is mijn zuurstof. We kunnen niet zonder. We leven door te ademen. Wij leven door onze familie.’

Stephanie

TERUGKIJKEN

Hoe het begon

Geen oerfamilie zonder de oerouders, dat spreekt voor zich. Eddy en Christa woonden op een boogscheut van elkaar. Hij in Nevele, zij in Meigem, maar het contrast tussen hun jeugdijaren is groot. Eddy groeide op in een warm gezin van vijf en stond al heel snel in de schijnwerpers; Christa was enig kind, hard werkend om het gezin draaiende te houden. Maar er was één gemeenschappelijke deler: het verlies van hun vader, en dat op veel te vroege leeftijd.

Daarnaast kon er ook geen sprake zijn van de bekende familie Planckaert zonder 'papa Eddy, de voormalige wielergod', van wie het in de sterren geschreven stond dat hij later coureur zou worden. Hij had grote schoenen te vullen, die van zijn broer Willy. Hem evenaren werd zijn doel. En dat deed hij, met verve. In meer dan vierhonderd wedstrijden stond hij op het hoogste schavotje. Van negentien Belgen die tot nog toe de Groene Trui in de Tour de France wonnen, stond de verdienste het langst op zijn naam. Van 1988 tot 2007 deed niemand het hem nog na, tot Tom Boonen de titel van laatste Belgische groenetruiwinnaar op zijn naam schreef.

Eddy

‘De dood van mijn vader maakte van mij een kleine rebel.’

In het jaar dat de befaamde Wereldtentoonstelling in ons land werd gehouden, zag ik het levenslicht. Als jongste telg van Gusta en Gaston kwam ik terecht op onze familieboerderij in Nevele. Gusta, de oermoeder der moeders, en Gaston, fietsenmaker, een knappe man en een echte Don Juan. Ik was het kakkernestje, ik had twee oudere broers, Walter en Willy, en twee oudere zussen, Vera en Anita.

Als ik terugdenk aan mijn jeugd, dan denk ik in termen van ‘voor en na’. De dag waarop mijn vader verongelukte heeft gezorgd voor een breuklijn in mijn bestaan. Al kan ik me van de tijd voor zijn overlijden maar enkele flarden meer herinneren. Ik kan niet anders zeggen dan dat het mijn jeugd getekend heeft.

De dag van het ongeval kan ik me tot op de dag van vandaag nog altijd levendig voor de geest halen. Hoe donker het op dat moment was, hoe mijn moeder uit de auto viel, hoe de auto smeulde, hoe mijn vader tegen het stuur hing, hoe alles rook, hoe erg de auto van de tegenligger eraan toe was.

Ik ben zes jaar. De avond valt en ik zit met mijn zus Vera en mijn ouders in de auto. We zijn die dag naar de wielervedstrijd van Willy in Kruishoutem gaan kijken. We hebben mijn buurmeisje afgezet in Nevele en na een korte tussenstop thuis zijn we opnieuw op weg naar Kruishoutem.

Vera en ik spelen wat op de achterbank, tot we abrupt naar voren gekatapulteerd worden. In mijn beleving is één moment alles volledig stil, tot de brokstukken in het rond vliegen. Overal zijn glasscherven en ik hoor gegil en geschreeuw.

Moeder Gusta wil uitstappen, duwt de deur open, maar valt met haar hevig bebloede gezicht uit de auto op de grond.

Ik herinner me hoe Vera probeert om haar overeind te helpen en ik hoor mijn moeder nog herhaaldelijk om hulp roepen naar mijn vader. Het geroep van zijn naam galmt in mijn oren en ik begrijp niet waarom hij niet komt helpen. Wanneer ik naar de andere kant van de auto loop, zie ik een beeld dat ik tot op de dag van vandaag niet van mijn netvlies krijg. Mijn vader, hevig bloedend uit zijn hoofd, volledig met zijn borstkas op het gebroken stuur gedrukt en met zijn mond wijd opengesperd.

Door het verbrijzelde raam neem ik zijn arm vast en trek ik aan zijn jas. Ik roep dat hij moet helpen. Maar hij geeft geen kik en er komt geen beweging. Ik zie zoveel bloed, en overal glas. Ik blijf sleuren aan mijn vaders jas, tot een grote man mij tegen mijn zin en met groot verweer weghaalt. Er komen mensen aangelopen uit andere auto's om te helpen en er wordt een ziekenwagen gebeld. Nog steeds krijg ik koude rillingen wanneer ik een sirene hoor.

Mijn vader was er zeer ernstig aan toe, en ook moeder Gusta was zwaargewond. Vera had een schram op haar hoofd, en ook ik had een bloedende hoofdwonde.

In het ziekenhuis kon ik nog een glimp van onze vader opvangen. Hij lag op een bed met een kluit aan kabeltjes en darmpjes. Vera en ik werden opgehaald door Walter en mijn grote zus Anita. Toen ik de dag erna mijn ouders terugzag, begreep ik er nog minder van. Moeder Gusta was onherkenbaar door de verwondingen in haar gezicht, en ook bij haar waren overal kabeltjes. Mijn vader zag er nog veel slechter uit; zijn tanden waren verdwenen en ik had schrik van de man die daar nu lag.

Na vier maanden mocht mijn moeder weer naar huis. Te vroeg, maar haar moederinstinct haalde het van de pijn. Vijf kinderen laat je niet zomaar in de steek. Op dat moment was Willy twintig, Vera zeventien, Walter vijftien, Vera negen en ik zes jaar. Onze vader bleef bijna een jaar in het ziekenhuis. Elke dag van dat jaar was een marteling voor hem, en we zagen hem ook zienderogen vermageren en achteruitgaan. Hij ging van een forse vent van 95 kilo naar een schim van 39 kilo. Na een enorme lijdensweg is hij in 1966 gestorven.

Voor mij is dat absoluut een trauma gebleken. Ik heb nooit kunnen verwerken dat ik niet bij mijn vader mocht zijn toen hij stierf. Ik moest met mijn meter op de gang gaan wandelen. Ik kan me inbeelden dat mijn vader gewild zou hebben dat wij er allemaal bij waren en ik had er ook heel graag bij willen zijn. Stel je voor dat Elara niet meer bij haar vader zou mogen mocht hij sterven, dat kun je je toch niet inbeelden?

Ik begreep daardoor ook niet goed wat er op de begrafenis gebeurde. Wat was er met die kist, waarom stond iedereen te huilen, zou mijn vader niet gewoon binnen afzienbare tijd weer thuis staan? Wist ik veel dat dit iets voor de eeuwigheid zou zijn. De tristesse overvalt je pas zoveel jaar later, en het besef komt nog veel later. Wat heb ik meegemaakt, wat heeft mijn vader meegemaakt? Besef ik het nu, op dit moment, al volledig? Ik denk het niet. Ik heb mijn vader ook niet echt gekend, mijn herinneringen zijn vaag.

Na zijn dood groeide ik uit tot een kleine rebel, en er was niemand die in de buurt van moeder Gusta mocht komen. Het ongeval en de dood van mijn vader hebben van mij vooral een zoekend kind gemaakt. Ik heb de jaren na mijn vaders overlijden ook elke avond doodservaringen gehad.

Dan schudde en beefde ik in bed en trad ik als het ware uit mijn lichaam.

Willy was op dat moment de enige kostwinner in ons gezin. Op zijn eenentwintigste had hij de groene trui in de Ronde Van Frankrijk gewonnen en was hij een supervedette. In de criteria na die ronde koerste hij veertig dagen na elkaar. Hij kreeg toen al duizenden euro's startgeld en dat geld was bij ons op dat moment meer dan welkom. Hij reed zich werkelijk te pletter, maar tijdens een van die criteria forceerde hij zijn hart en viel hij terug tot tweederangsenner. Er werd met hem gelachen, ook bij mij op school, en hij werd een pillenslikker genoemd. Terwijl hij zichzelf godverdomme had afgebeeld om geld in het laatje te krijgen voor ons gezin.

Maar niet alleen hij werd gevisieerd op school, ook ik kreeg om de haverklap straf of een nul op een toets – omdat ik straf weigerde te schrijven – of moest nablijven. Wat ik ook weigerde, uiteraard. Het getreiter zat me na een tijd zo hoog dat ik op een dag aan moeder Gusta mededeelde dat ik stopte met school. Na lang discussiëren gaf ze haar akkoord, op voorwaarde dat ik zou gaan werken. Moeder Gusta duldde in haar huis geen luiards.

De maandag die daarop volgde vertrok ik om zes uur 's ochtends met mijn fiets naar de betonfabriek in Gent, en ik was pas terug thuis om zeven uur 's avonds. Het was loodzwaar, ik was een jaar of veertien en ook nog maar net gestart met koersen en wedstrijden rijden. Maar moeder Gusta had geen genade: ik moest van haar alles combineren en alles wat ik verdiende moest ik afgeven.

Van mijn vijftiende tot mijn tweeëntwintigste werkte ik voor een bedrijf dat tuinen aanlegde en onderhield. Op

mijn eenentwintigste moest ik van mijn moeder enkel nog halve dagen werken. Ik kon pas het jaar daarna eindelijk beroepsrenner worden, terwijl ik eigenlijk al vanaf mijn negentiende met wielrennen mijn brood wilde verdienen. Bij de amateurs verloor ik stilaan mijn motivatie, want zelfs zonder trainen won ik heel gemakkelijk al mijn wedstrijden.

Eddy

‘Als klein manneke koerste ik met de groene trui van Willy. Ik kon me niet ontdoen van het idee dat ik hem ooit wou evenaren.’

In 1980 was het dan eindelijk zover: ik werd beroepswielrenner. Iets wat ik met volle overgave tot 1991 heb gedaan. Meer dan vierhonderd wedstrijden won ik, waarvan honderdtwintig als profrenner. Mijn palmares is misschien niet van de allergrootste in onze wielergeschiedenis, maar het is er eentje waar ik verdomd trots op ben. Ik won twee ritten in de Tour de France, tien ritten in de Vuelta. Ik schreef er eentje op mijn naam in de Giro en zette tien ritten naar mijn hand in Parijs-Nice. De E3-prijs in Harelbeke, Dwars door België en de Omloop het Volk: ik won ze elk twee keer. 1988 was op wielervlak mijn beste jaar. Ik won de Ronde van Vlaanderen, maar ook de groene trui in de Tour de France, twee voor mij heel belangrijke overwinningen.

Toen ik zeven jaar oud was, won mijn broer Willy de groene trui. Hij werd als een echte held onthaald in Nevele: duizenden mensen, de fanfare, een open wagen... Ik vond

het ongelooflijk, mijn broer was precies een vedette. Als *klein manneke* koerste ik ook met de groene trui van Willy. En wanneer ik die trui aanhad, kon ik me niet ontdoen van het idee dat ik ooit mijn broer wou evenaren, want wat moest het plezant zijn om zo gevierd en gelauwerd te worden.

Wist ik toen veel dat de groene trui halen beulenwerk is, dat je ervoor moet afzien als geen ander en dat je daarenboven ook nog eens geluk moet hebben. Het is een superprestatie die achteraf veel voldoening geeft, en het is geschiedenis. Tot 2007 stond de trui op mijn naam als laatste Belgische winnaar. Toen nam Tom Boonen de fakkel over.

Ik was negenentwintig toen ik de groene trui mee naar huis mocht nemen, en het was niet van de poes om dat tot een goed einde te brengen. Na drie dagen in die Tour kwam ik in het groen terecht, ik reed op dat moment voor de ADR-ploeg, met José De Cauwer als sportdirecteur. Alles in de Tour verliep naar wens en ik stapelde de punten voor de groene trui op. Langzaam maar zeker liep ik ook uit op mijn concurrenten. Tot de eerste bergrit eraan kwam: een zeer lastige etappe met wel zes cols van tweede categorie, drie van eerste categorie en de aankomst boven op de top van een col buiten categorie. Ik maakte me zorgen dat ik buiten de tijdsgrens zou aankomen. De rit bedroeg 180 kilometer en startte al meteen met een beklimming. Het gevaar bestaat dat je, als je als niet-klimmer op de eerste berg al gelost wordt, alleen maar verder achteropraakt en niet meer op de tijd de streep haalt. Ik klampte dus aan en bleef goed vooraan in het peloton. *So far, so good.*

Na verschillende beklimmingen kom ik aan de voet van de Tourmalet. Ik heb op dat moment negen minuten achter-

stand op de koplopers, met nog twee cols te gaan. Maar de beklimming alsook de afdaling van de Tourmalet verloopt zeer goed. Tussen de voet van de Tourmalet en de Pla d'Adet is er een licht golvende weg door een dal van 15 kilometer. Net daar krijg ik een inzinking: de klop van de honger. Iets dat niet op te lossen valt en waarvoor elke wielrenner als de dood is. Bij zo'n inzinking voel je alle kracht uit je lichaam verdwijnen, je ogen zitten diep in je oogkassen en je blik ligt verzonken. Je reacties worden veel trager en je kruipt over de weg, net zoals een auto die zonder benzine valt.

Een echte lijdensweg begint. Ik moet nog 19 kilometer tot de top, tevens de aankomst. De zon voelt ineens dubbel zo warm, het asfalt lijkt als lijm aan mijn banden te kleven. Ik zwalp van links naar rechts over de weg. Mensen krijgen medelijden en willen me duwen. Ik zou niets liever willen, maar laat het niet toe. De koerscommissaris heeft me in de gaten.

Een voor een steken renners me met ogen vol medelijden voorbij. Ik moet nog 5 kilometer afleggen en mijn achterstand op de koplopers vergroot zienderogen. Ik voel me op dat moment echt leeg, en moet aan mijn vader denken die zoveel heeft geleden na zijn auto-ongeluk. Eén ding is zeker: vader Gaston heeft mij op dat moment naar boven geduwd. Uiteindelijk kom ik veertig seconden voor het afsluiten van de tijdsgrens binnen. Ik ben zo volledig afgepeigerd en leeggereden dat ze me zuurstof moeten toedienen.

Later op de avond kreeg ik te horen dat ze mij 25 strafpunten hadden gegeven, omdat ik door toeschouwers naar boven zou zijn geduwd. Dat was onjuist, maar de koerscommissaris was vastberaden. Groen behouden werd dus ineens een stuk moeilijker.

Des te groter was de euforie toen ik een paar dagen later in Parijs op het podium van de Champs Elysées naast Mitterrand in het groen stond te blinken. Een van mijn kinderdromen kwam uit. En niet alleen daar in het groen staan, maar ook thuiskomen overtrof mijn stoutste dromen: duizenden mensen wachtten me op in mijn kleine dorpje. Worstenkraampjes, frituren, bier en hysterische mensen die me allemaal een schouderklopje wilden geven. Het voelde net zoals toen ik zeven jaar was en Willy gehuldigd werd.

In één jaar tijd won ik én De Ronde Van Vlaanderen én de groene trui. Twee kinderdromen die ik zomaar in vervulling liet gaan. Ik was volledig uitgeput, maar zielsgelukkig.

De geur van verbrand rubber – Sport Voetbalmagazine, 29 juni 2005

Als Tom Boonen op 24 juli het puntenklassement wint, zou hij de eerste Belg zijn sinds Eddy Planckaert. Die sloot in 1988 een lange rij van dertien Belgische groenetruivinnaars af.

...

Sportief gezien mogen zijn zeges in de Ronde van Vlaanderen en Parijs-Roubaix dan een trapje hoger staan, emotioneel hecht Eddy Planckaert nog steeds het meest belang aan die groene trui van '88: 'Want met de groene trui van Willy was het voor mij allemaal begonnen. De cirkel was rond.' Ook de cirkel van Belgische groene truien in de Tour leek rond. Sinds de invoering van het puntenklassement in 1953 hadden de Belgen achttien groene truien mee naar huis genomen,

precies één op twee. Intussen wachten we al zeventien jaar op de veertiende groene Belg. Tom Boonen weet wat hem te doen staat.

Van uitputting gesproken, de helletocht naar de hemel ofte de wedstrijd Parijs-Roubaix in 1990 is er ook eentje die voor eeuwig en een dag in mijn geheugen gegrift zal staan. Parijs-Roubaix, dat is eigenlijk geschift. Ik weet niet of je er als renner écht op voorbereid kunt zijn. Je verschijnt zo goed mogelijk aan de start. Dat geldt zowel voor je fiets, je bevoorradings als je fysiek en je moraal. En dan ga je de ellende tegemoet. Want geloof mij, die koers bestaat alleen uit ellende en afzien. Eén inschattingsfout en het kan *over and out* zijn. Nergens liggen pech en geluk zo dicht bij elkaar als onderweg naar Roubaix.

Het jaar waarin ik Parijs-Roubaix won, was het een heel rare en speciale wedstrijd. Ik was dat jaar echt in bloedvorm, ik had goede benen. De nacht voor de wedstrijd was zeer speciaal. Ik had een bijzondere droom. Eentje zoals ik er als kind wel vaker had, een droom die visionair en heel levensecht leek. Er stond een witte fee aan mijn bed die me vertelde dat ik de wedstrijd op een spectaculaire manier zou winnen. Ik zou vroeg aanvallen en ik zou alle andere renners opwachten aan de meet. Ik zou van mijn fiets afstappen tot wanneer de tweede net naast mij kwam. Pas dan zou ik mijn fiets vooruitduwen, onder aanmoediging van de supporters.

Met die droom in mijn achterhoofd sta ik in goede vorm op. Ook tijdens de wedstrijd voel ik me top. Wat moet het plezant geweest zijn voor Eddy Merckx, want zo voel ik me wel een beetje die dag. Met nog honderd kilometer te gaan en net bij het uitrijden van het bos van Wallers trek ik

ten aanval, met wind op kop. Gekkenwerk, denkt iedereen. Solleveld van de ploeg Raas haalt me al snel in. Ik laat me inhalen, maar beslis meteen dat ik straks opnieuw zal proberen. Zo koerste Merckx immers ook.

Iets later demarkeer ik opnieuw en ben ik weg. Alleen, tegen de wind in, met nog honderd kilometer te gaan. Er rijdt op dat moment nog vier man voor mij op kop. Vleugels heb ik, ik voel me zo vrij. Een voor een raap ik de leiders op en laat ik ze achter. Mijn voorsprong loopt op tot één minuut. Opeens komt de volgwagen naast me rijden, met mijn broer Walter aan het stuur. Hij roept dat ik helemaal zot geworden ben en dat ik onmiddellijk terug naar het peloton moet of dat hij me anders nu van de weg gaat rijden.

Ik roep met volle overtuiging dat ze mij mijn goesting moeten laten doen. Ik denk aan hoe mijn verzorger Carlos me vroeger toeriep: ‘Stierke los.’ Vandaag kan ik niet verliezen. En het kwade, dat zich zo vaak in Roubaix toont, heeft vandaag nog niet toegeslagen.

Op ongeveer twintig kilometer van het einde word ik toch ingehaald door Steve Bauer en Edwig van Hooydonck. In zulke omstandigheden ben je na zo’n monsterontspanning altijd verloren als er een paar frisse renners bijkomen. Ik hou beide mannen dichtbij, en zo rijden we ook de piste van Roubaix op.

En dan gebeurt het: Bauer sprint weg onder ons op de piste. Ik zit in het wiel van Van Hooydonck. Zodra Steve demarkeert, is er voor mij geen probleem. Dan win ik met mijn twee vingers in de neus. Maar het kwade is er ineens toch. Ik moet Van Hooydonck in de bocht passeren, hij voelt dat ik kom en duwt me de hoogte in. Wat ervoor zorgt dat ik zo’n vijf meter meer afstand moet afleggen om

er te raken. Ik pers de sprint van mijn leven uit mijn lijf, en met mijn ogen dicht duw ik mezelf – met Vlaanderen in mijn achterhoofd – naar het ongelooflijke. Mijn rug-gengraat kraakt, mijn hersenen duwen mijn ogen uit hun kassen. Met ons hoofd naar beneden rijden we over de meet. Geen van beiden laten we ons stuur los om de handen in de lucht te steken, want we hebben geen idee wie is gewonnen. Het duurt iets meer dan twintig minuten vooraleer ik met zekerheid kan zeggen dat ik de winnaar ben. Twee millimeter verschil, nooit eerder is een fotofinish zo nipt geweest. Wellicht de spannendste ‘Hel van het Noorden’ ooit.

Christa

‘Ik vond het zo moeilijk om enig kind te zijn en alle zorg op mij te nemen.’

Hoewel iedereen mij aanspreekt als Christa Planckaert, is mijn echte familienaam Hautekeete. Ik ben een enig kind, geboren in 1957 en opgegroeid in Meigem. Ik kom uit een christelijk nest, wij gingen iedere week – zonder fout – naar de misviering, iets wat ik tot op de dag van vandaag nog steeds meedraag. Zo zal ik voor ik start met eten altijd mijn kruisteken maken. Je zal me dat niet per se zien doen, ik tracht het wat onopvallend en snel te doen omdat ik toch liever heb dat het niet opvalt. Niet dat ik me schaam, maar je ziet nog maar weinig mensen een kruisteken maken. Maar starten met eten zonder? Daar is geen sprake van. Ik geloof zeker nog in de symboliek van dat gebaar. Eddy ziet het mij soms doen en vindt het schattig omdat ik het zo on-

opvallend mogelijk wil doen. ‘Ben je weer stiekem aan het proberen uw kruisteken te maken?’ zegt hij dan.

Voor ik ga slapen zal ik ook steeds het Weesgegroot bidden. Ook dat is iets wat ik nooit oversla.

Mijn vader Kamiel was elektricien en we hadden een elektriciteitswinkel. Mijn moeder Clara was naaister en werkte van thuis. Ze zat echt altijd achter haar naaimachine en ik herinner me dat ze voor een winkel regenvestjes naaide.

Ik ging vaak mee op de baan met mijn vader, toen hij bijvoorbeeld reparaties ging uitvoeren. Hij was een zeer sociale man, men noemde hem ‘Braaf Kamielke’. Hij bleef graag hangen voor een praatje en een jenevertje, en het gebeurde wel vaker dat als mensen niet konden betalen, hij hen de schuld kwijtschold. De goedheid zelve, zo kan ik hem gerust omschrijven.

Hij stierf echter veel te vroeg, op zijn drieënveertigste, aan leverkanker. Ik was op dat moment nog maar zeventien jaar, maar werkte wel al. Ik deed bureauwerk in een bedrijf in Deinze, waar ik elke dag met mijn fiets heenreed. In die tijd zat het schoolsysteem nog anders in elkaar en startte je al met werken voor je achttiende. Dat heeft mijn vader nog geweten en hij was trots op mijn job en het geld dat ik ermee verdiende. Hij wist ook dat ik een relatie had met Eddy. Ik kende Eddy immers al van rond mijn vijftiende en mijn vader kende de familie Planckaert goed. Hij ging heel vaak bij moeder Gusta een jenevertje drinken. Er is me zelfs ooit verteld dat ik mee ben gegaan op kraambezoek toen Eddy net was geboren. Uiteraard herinner ik me daar niets meer van, ik was toen zelf nog maar een jaar.

Daarnaast was mijn vader ook speaker op de koers. Hij kende dus alle broers van Eddy en hij was een echte wie-

lerliefhebber. Ik ben er zeker van dat hij heel trots was dat ik met Eddy Planckaert bevriend was en er daarna zelfs een koppel mee vormde.

Voor mijn vader stierf, heeft hij maanden in het ziekenhuis gelegen en ik sloeg geen dag over om hem te gaan bezoeken. Ondanks die maanden in het ziekenhuis was zijn ziekteperiode heel kort. Tussen de diagnose en zijn overlijden zat een jaar en we wisten van in het begin dat er nooit sprake zou zijn van genezing. Het was vreselijk om hem te zien aftakelen.

Nadat mijn vader stierf, volgde er een moeilijke, donkere periode. Ik vond het zo moeilijk om enig kind te zijn en alle zorg op mij te nemen. Al had ik wel een nicht die als een zus aanvoelde en waar ik veel steun aan had. Maar alles veranderde: financieel was het voor ons ineens ook niet meer simpel. Zowel in de week als in het weekend was ik aan het werk. Zelfs mijn moeder ging naast haar job als naaister met mij meewerken en poetste de bureaus waar ik werkte. We moesten waakzaam zijn met wat we uitgaven en telden elke frank om rond te komen. We hebben leren vechten, mijn moeder en ik, maar we hadden elkaar.

Er is geen nieuwe man meer in ons gezin gekomen, al was er meermaals de kans. Ik geef toe dat ik dat ook niet echt zag zitten, ik had geen zin in een nieuwe man in ons gezin die mij zou commanderen. Ik heb dat ook vaak zo benoemd tegen mijn moeder. Achteraf gezien heb ik spijt van die gedachte. Ik besef nu dat mijn moeder heel jong was om alleen te vallen en dat ik haar zeker een nieuwe liefde gegund zou hebben. Het zou haar leven misschien minder eenzaam gemaakt hebben, al weet ik niet zeker of zij dat zelf ook zo ervaren heeft. Het toeval wil dat haar zus, die toen in

Berchem woonde, kort na het overlijden van mijn vader ook weduwe werd nadat haar man stierf aan een hartaderbreuk. Ze is bij mijn moeder komen wonen en ik veronderstel dat dat de wonde van het verlies minder diep maakte, want mijn moeder is iemand die niet graag alleen is.

Het voelt nog steeds als een groot gemis dat ik mijn vader zo vroeg heb moeten afgeven. Los van het leven dat voor ons daarna een pak moeilijker werd, heb ik hem als vaderfiguur zeker gemist. Hij heeft ook zo'n groot deel van mijn leven gemist en hij zou zo goed in het plaatje gepast hebben. Hij was echt een aangename, sociale man. Ik vind veel van hem terug in Francesco. Hij was een deugniet, ontzettend grappig en draaide er zijn hand niet voor om om af en toe eens goed de gek met ons te houden. Mijn vader hield van gezelligheid, van samen zijn, van onder de mensen komen. Mijn ouders waren zonder twijfel elkaars tegenpolen; mijn moeder de brave katholieke vrouw – en vijf jaar ouder dan hij trouwens – en mijn vader de grappige bon-vivant. Maar het werkte.